

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

พฤติกรรมและผลกระทบต่อสุขภาพจากการใช้สารเคมี
กำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่ปลูกยาสูบ ตำบลห้วยขาบ
อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน

นางสาวเจียรระโน ปาลี

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบต่อสุขภาพจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่ปลูกยาสูบ ตำบลห้วยขาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการปลูกยาสูบและพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่ปลูกยาสูบ ตำบลห้วยขาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน 2) เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่ปลูกยาสูบ 3) เพื่อผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรที่ปลูกยาสูบ และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพทางด้านสุขภาพของเกษตรกร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรที่ปลูกยาสูบ ในตำบลห้วยขาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน จำนวน 2,131 ครัวเรือน นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิจัยได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบความรู้และความเข้าใจของเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ซึ่งควรได้รับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรเพื่อขอรับคำปรึกษาเป็นไปตาม โอกาสที่จำเป็น การได้รับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่จะเป็นการพูดคุยบอกกล่าวกันระหว่างบุคคลภายในครอบครัว และคำแนะนำการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจากตัวแทนจำหน่ายร้านค้าในหมู่บ้าน

สำหรับพฤติกรรมขณะที่มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง มีการผสมสารเคมีเพิ่มโดยใช้มือเปล่า หยดพักทานน้ำหรืออาหารโดยไม่ได้เปลี่ยนเสื้อผ้า และไม่ได้ล้างมือ เสื้อผ้าที่สวมใส่จะเปียกชุ่มด้วยเคมีระหว่างฉีดพ่นสารเคมี รวมถึงมือและเปราะสารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่นสารเคมี และบางครั้งเสื้อผ้าที่ใส่เป็นชุดที่เคยใช้มาแล้วและไม่ได้ซัก มีการหยดพักสูบบุหรี่ระหว่างการฉีดพ่นสารเคมี ในการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเกษตรกร จะสวมถุงมือ ผ้าปิดจมูกและใช้ไม้พายในการผสมสารเคมีเป็นบางครั้ง เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก สำหรับภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว เกษตรกรจะนำไปทิ้งในถังขยะร่วมกับขยะทั่วไปและถังฉีดพ่นสารเคมีส่วนใหญ่ไม่เคยล้าง และมีเกษตรกรบางส่วนที่จะนำไปล้างด้วยน้ำให้สะอาด หรือล้างถึงผสมสารเคมีลงในแหล่งน้ำสาธารณะ และหากมีความต้องการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นโดยไม่เพิ่มพื้นที่การเพาะปลูกเกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพิ่มขึ้น และคิดว่าจะยังคงใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อไป แต่ใช้ในปริมาณที่ลดลง

ผลกระทบจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลาง และผลกระทบต่อสุขภาพอยู่ในระดับมาก แนวทางในการจัดการผลกระทบจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อสุขภาพของเกษตรกรจึงควรศึกษาถึงผลดี ผลเสียจากการใช้สารเคมีอย่างละเอียดก่อน หากมีผลกระทบมากควรหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีนั้นๆ ช่วยกันลดใช้สารเคมี หันมาทำปุ๋ยหมัก แทนปุ๋ยเคมี และควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องและปลอดภัย สำหรับการส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการจัดการผลกระทบจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ควรมีการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติในการกำจัดศัตรูพืชและเมื่อพบว่าแมลงสามารถต้านทานสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้อยู่ควรใช้สารเคมีชนิดเดิมนั้นในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ส่งผลต่อคุณภาพของดิน น้ำ และอากาศในบริเวณนั้น ไม่ควรพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพราะอาจมีละอองที่ปลิวตกลงไปในแหล่งน้ำ ส่งผลให้ปลาและสัตว์น้ำที่อยู่อาศัยบริเวณนั้นตายได้ และไม่ควรรีดยาฆ่าหญ้าในช่วงฤดูฝน อาจมีผลกระทบต่อพืชที่จะทำการปลูกในฤดูถัดไป

Independent Study Title	Pesticide Usage Behavior and Health Impact of Tobacco Farmers at Huai Yab Sub-district, Ban Thi District, Lamphun Province
Author	Miss Jieranai Palee
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Prof. Dr. Anurak Panyanuwat

Abstract

The objectives of the study on pesticide usage behavior and health impact of tobacco farmers at Huai Yab sub-district, Ban Thi district, Lamphun province were as follows. 1) to study tobacco planting condition and pesticide usage behavior of tobacco farmers at Huai Yab sub-district, Ban Thi district, Lamphun province. 2) to study the tobacco farmers' understanding and knowledge towards pesticide usage. 3) to study the health impact of tobacco farmers. 4) to study health preventive guidelines for tobacco farmers. Data were collected from 2,131 families of tobacco farmers at Huai Yab sub-district, Ban Thi district, Lamphun province. Data were then analyzed with frequency, percentage, and arithmetic mean. The results of the study were as follows.

Tobacco farmers had little and the least knowledge and understanding of pesticide usage. They should be equipped with knowledge and information about pesticide usage to prevent any health or environmental impacts. Most farmers had never been trained about pesticide usage. They occasionally consulted with agricultural specialist. Information was often circulated within family and instructions about pesticide usage were obtained from sales representative in the village.

According to the study, it was found that the farmers had inappropriate behavior during pesticide application: mixing chemicals with bare-hand, drinking or eating without changing clothes or washing hands, wearing clothes that are stained with chemicals during the pesticide application, and staining hands with chemicals during the pesticide application, wearing unwashed clothes, and smoking during the pesticide application. During the pesticide application, the farmers sometimes wore gloves, covered their faces and used paddle to mix the chemicals because they thought these steps were complicated. The empty chemical containers were discarded with other common wastes. Most spray tanks were never cleaned; some farmers cleaned the tanks with water or cleaned the tanks in public water sources. When needing more products without extending the farming land, most farmers tended to rely on more pesticides and showed their intention for further pesticide usage of less amount.

The farmer's pesticide usage had moderate social impact and high health impact. Therefore, pesticide's impact management should include the thorough study on advantages and disadvantages of pesticide. A brand with many disadvantages should be avoided. The farmers should use fewer chemicals and replace them with natural fertilizer. The farmers should be trained about accurate and safe pesticide usage. Regarding environmental protection and pesticide's impact management, plant extracts should be used to control pests. When it was discovered that insects had built immunity to current pesticide, more pesticide of the same kind should be applied. The pesticides that had impacts on soil, water, and air should be avoided. Pesticides should not be sprayed since they could contaminate water, resulting in the loss of fish and other aquatic animals. No pesticides should be used in rainy season since it could impact on crops of the following season.